

Commission paritaire du commerce de détail indépendant

C Convention collective de travail du 22 avril 2008

Modification de la convention collective de travail du 4 juillet 2002 fixant les conditions de travail et de rémunération

CHAPITRE I. - Champ d'application

Article premier

§ 1er. La présente convention collective s'applique aux employeurs et aux employés des entreprises ressortissant à la Commission paritaire du commerce de détail indépendant

§ 2. Pour déterminer si un employeur occupe 20 travailleurs ou plus, il faut diviser le nombre de travailleurs occupés au dernier jour des quatre trimestres de l'année précédente par le nombre de trimestres pour lesquels une déclaration a été introduite à l'Office national de sécurité sociale ou par l'Office national de sécurité sociale l'année précédente.

En cas de première année d'occupation, le nombre à prendre en compte est le nombre de travailleurs occupés au dernier jour de premier trimestre civil pour lesquels une déclaration a été introduite à l'Office national de sécurité sociale.

§ 3. Par «employés», il faut entendre les employés et employées.

Paritair Comité voor de zelfstandige kleinhandel

Collectieve arbeidsovereenkomst van 22 april 2008

Wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 4 juli 2002 töt vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden

HOOFDSTUK I - Toepassingsgebied

Article 1

§ 1. Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en bedienden van de ondernemingen die töt de bevoegdheid van het Paritair Comité voor de zelfstandige kleinhandel behoren.

§ 2. Om uit te maken of een werkgever 20 of meer werknemers tewerkstelt, moet men het totaal aantal werknemers tewerkgesteld op de laatste dag van de vier burgerlijke kwartalen van het vorige jaar te delen door het aantal kwartalen waarvoor een aangifte in de loop van het voorgaande jaar werd ingediend bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Bij het eerste jaar tewerkstelling is het in aanmerking te nemen aantal het aantal werknemers tewerkgesteld op de laatste dag van het eerste burgerlijk kwartaal waarvoor betrokken onderneming een aangifte bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid heeft ingediend.

§ 3. Onder "bedienden" wordt verstaan, de mannelijke en vrouwelijke bedienden.

CHAPITRE II. - Dispositions

Article 2 - champ d'application

L'article 1, § 2 de la convention collective de travail du 4 juillet 2002, conclue au sien de la Commission paritaire du commerce de détail indépendant, fixant les conditions de travail et de rémunération, rendue obligatoire par l'arrêté royal du 1er octobre 2003. publié au Moniteur belge du 8 décembre 2003 (enregistrée sous le numéro 64130) est remplacé par la disposition suivante:

« Pour déterminer si un employeur occupe 20 travailleurs ou plus, il faut diviser le nombre de travailleurs occupés au dernier jour des quatre trimestres de l'année précédente par le nombre de trimestres pour lesquels une déclaration a été introduite à l'Office national de sécurité sociale ou par l'Office national de sécurité sociale l'année précédente.

En cas de première année d'occupation, le nombre à prendre en compte est le nombre de travailleurs occupés au dernier jour de premier trimestre civil pour lesquels une déclaration a été introduite à l'Office national de sécurité sociale.»

Article 3 - Rémunérations

Les rémunérations prévues à la convention collective de travail du 4 juillet 2002, précitée, sont adaptées comme suit:

«Chapitre III - Rémunérations

B. Personnel administratif

Article 11. Le rémunération minimum mensuel du personnel administratif des entreprises appartenant au premier groupe est fixé comme suit:

Ce tableau est basé les rémunérations en date du 1/10/2007, ne comprenant pas

HOOFDSTUK II - Bepalingen

Artikel 2 - toepassingsgebied

Het artikel 1, § 2 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 4 juli 2002, afgesloten in het Paritair Comité voor de zelfstandige kleinhandel, töt vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden. algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 1 oktober 2003, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 8 december 2003 (geregistreerd onder nummer 64130) wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Om uit te maken of een werkgever 20 of meer werknemers tewerkstelt, moet men het totaal aantal werknemers tewerkgesteld op de laatste dag van de vier burgerlijke kwartalen van het vorige jaar te delen door het aantal kwartalen waarvoor een aangifte in de loop van het voorgaande jaar werd ingediend bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Bij het eerste jaar tewerkstelling is het in aanmerking te nemen aantal het aantal werknemers tewerkgesteld op de laatste dag van het eerste burgerlijk kwartaal waarvoor betrokken onderneming een aangifte bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid heeft ingediend. »

Artikel 3 - Lonen

De lonen, voorzien in de bovengenoemde collectieve arbeidsovereenkomst van 4 juli 2002, worden aangepast als volgt:

« Hoofdstuk III - lonen

B. administratief personeel

Artikel 11. Het minimum maandloon van het administratief personeel van de ondernemingen welke töt de eerste groep behoren, wordt als volgt vastgesteld:

Deze tabel is gebaseerd op de lonen de dato 1/10/2007. De indexatie van 1 maart

l'indexation prévue au 1er mars 2008.

2008 is hierin niet inbegrepen.

Groupe 1 Groep 1				
Personnel administratif < 20 travailleurs Administratief Personeel < 20 werknemers Revenu minimum mensuel en EUR Minimum maandloon in EUR				
Âge Leeftijd	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 3	Cat. 4
16	1013,94	1013,94		
17	1064,63	1064,63		
18	1115,33	1115,33	1198,52	
19	1166,03	1166,03	1253,00	1331,87
20	1216,72	1222,28	1307,48	1389,77
21	1267,42	1300,30	1361,96	1447,68
22	1267,42	1300,30	1382,40	1467,29
23	1267,42	1318,06	1402,13	1487,05
24	1267,42	1341,55	1431,65	1506,91
25	1267,42	1365,47	1461,26	1526,51
26	1267,42	1388,46	1490,98	1565,79
27	1267,42	1410,28	1520,43	1605,30
28	1274,70	1432,94	1550,04	1644,81
29	1285,75	1454,72	1579,60	1684,15
30	1296,43	1477,38	1609,56	1723,61
31	1307,62	1499,11	1639,10	1763,10
32			1668,45	1802,53
33			1698,03	1841,98
34				1881,50
35				1920,98

Art. 12. La rémunération minimum mensuel du personnel administratif des entreprises appartenant au deuxième groupe et occupant moins de 20 travailleurs est fixé comme suit:

Ce tableau est basé les rémunérations en date du 1/10/2007, ne comprenant pas l'indexation prévue au 1er mars 2008.

Art. 12. Het minimum maandloon van het administratief personeel van de ondernemingen welke tót de tweede groep behoren en minder dan 20 werknemers tewerkstellen, wordt als volgt vastgesteld:

Deze tabel is gebaseerd op de lonen de dato 1/10/2007. De indexatie van 1 maart 2008 is hierin niet inbegrepen.

9

Groupe 2 Groep 2 Personnel administratif - entreprises de moins de 20 travailleurs Administratief personeel- ondernemingen met minder dan 20 werknemers enEUR in EUR						
Age Leeftijd	Cat. 1	Cat. 2	Cat.2bis	Cat. 3	Cat. 4	Cat. 5
16	984,88	1019,86				
17	1034,12	1070,86				
18	1083,37	1121,85		1198,52		
19	1132,61	1172,84		1253,00	1344,36	
20	1187,54	1223,84		1307,48	1402,81	
21	1263,34	1300,30		1361,96	1461,26	
22	1263,34	1300,73		1382,40	1480,96	
23	1263,84	1327,09		1402,13	1500,53	1619,08
24	1280,17	1353,23		1433,59	1520,26	1639,10
25	1296,51	1378,39	1411,71	1465,27	1539,99	1658,56
26	1312,71	1402,13	1435,52	1496,86	1579,49	1702,12
rP	1329,30	1425,98	1459,36	1528,61	1619,08	1745,50
28	1345,65	1449,59	1482,97	1560,20	1658,56	1789,20
29	1361,96	1473,11	1506,49	1591,61	1698,02	1832,35
30	1377,50	1496,86	1530,22	1623,25	1737,25	1875,85
31	1392,22	1507,01	1540,39	1654,94	1776,79	1919,33
32	1392,22	1507,01	1540,39	1686,42	1816,30	1962,65
33	1407,15	1544,07	1577,46	1718,36	1855,85	2005,77
34	1407,15	1544,07	1577,46	1718,36	1895,57	2049,34
35	1422,05	1567,77	1601,11	1749,81	1934,92	2093,63
37	1436,80	1591,61	1625,00	1781,28	1974,48	2136,24
39	1451,60	1615,20	1648,58	1812,91	2013,97	2196,13
41	1466,49	1639,10	1672,44	1844,64	2053,55	2222,94
43				1876,03	2111,02	2266,27
45					2132,46	2316,56

Art. 13. La rémunération minimum mensuel du personnel administratif des entreprises appartenant au deuxième groupe et occupant 20 travailleurs ou plus est fixé comme suit:

Ce tableau est basé les rémunérations en date du 1/10/2007, ne comprenant pas l'indexation prévue au 1er mars 2008.

Art. 13. Het minimum maandloon van het administratief personeel van de ondernemingen welke töt de tweede groep behoren en 20 werknemers of meer tewerkstellen, wordt als volgt vastgesteld:

Deze tabel is gebaseerd op de lonen de dato 1/10/2007. De indexatie van 1 maart 2008 is hierin niet inbegrepen.

Groupe 2 Groep 2 Personnel administratif - entreprises à partir de 20 travailleurs Administratief personeel - ondernemingen vanaf 20 werknemers en EUR in EUR						
Age Leeftijd	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 2bis	Cat. 3	Cat. 4	Cat. 5
16	990,55	1025,56				
17	1040,08	1076,84				
18	1089,61	1128,12		1204,79		
19	1139,13	1179,39		1259,55	1350,86	
20	1193,66	1230,67		1314,32	1409,60	
21	1269,85	1306,80		1369,08	1468,33	
22	1269,85	1307,82		1389,49	1488,03	
23	1270,94	1334,17		1409,26	1507,62	1626,19
24	1287,25	1360,34		1440,66	1527,34	1646,21
25	1303,60	1385,46	1418,82	1472,38	1547,10	1665,67
26	1319,81	1409,26	1442,63	1503,96	1586,59	1709,21
27	1336,42	1433,09	1466,45	1535,70	1626,19	1752,60
28	1352,69	1456,70	1490,06	1567,32	1665,67	1796,29
29	1369,08	1480,22	1513,58	1598,73	1705,15	1839,45
30	1384,57	1503,96	1537,33	1630,30	1744,36	1882,93
31	1399,34	1514,12	1547,49	1662,06	1783,85	1926,38
32	1399,34	1514,12	1547,49	1693,54	1823,40	1969,72
33	1414,22	1551,19	1584,52	1725,45	1862,97	2012,84
34	1414,22	1551,19	1584,52	1725,45	1902,65	2056,46
35	1429,15	1574,88	1608,19	1756,88	1942,02	2100,70
37	1443,89	1598,73	1632,12	1788,34	1981,58	2143,34
39	1458,68	1622,27	1655,66	1820,01	2021,06	2203,23
41	1473,67	1646,21	1679,51	1851,74	2060,66	2230,05
43				1883,12	2118,16	2273,37
45					2139,58	2323,64

C. Personnel de vente

Art. 14. La rémunération minimum mensuel du personnel de vente des entreprises appartenant au premier groupe est fixé comme suit:

Ce tableau est basé les rémunérations en date du 1/10/2007. ne comprenant pas l'indexation prévue au 1er mars 2008.

C. Verkoopspersoneel

Art. 14. Het minimum maandloon van het verkoopspersoneel van de ondernemingen welke töt de eerste groep behoren, wordt als volgt vastgesteld:

Deze tabel is gebaseerd op de lonen de dato 1/10/2007. De indexatie van 1 maart 2008 is hierin niet inbegrepen.

Groupe 1
Groep 1
Personnel de vente < 20 travailleurs
Verkoopspersoneel < 20 werknemers
Revenu mensuel minimum en EUR
Minimum maandloon in EUR

Age Leeftijd	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 3	Cat. 4
16	984,88	984,88		
17	1034,12	1034,12		
18	1083,37	1083,37	1161,94	1237,31
19	1132,61	1144,26	1214,76	1293,55
20	1187,54	1222,28	1267,57	1349,79
21	1263,34	1300,30	1320,39	1406,03
22	1263,34	1300,30	1342,22	1425,98
23	1263,34	1300,30	1364,00	1445,70
24	1263,34	1305,46	1394,20	1465,27
25	1263,34	1329,30	1423,84	1485,08
26	1263,34	1354,37	1453,42	1524,62
27	1263,34	1377,50	1483,51	1563,93
28	1263,34	1400,28	1512,61	1603,53
29	1263,34	1422,05	1542,12	1642,99
30	1263,34	1444,31	1572,13	1682,42
31	1272,57	1466,49	1601,43	1722,06
32			1631,27	1761,33
33			1660,68	1801,07
34				1840,14
35				1879,79

Art. 15. La rémunération minimum mensuel du personnel de vente des entreprises appartenant au deuxième groupe et occupant moins de 20 travailleurs est fixé comme suit:

Ce tableau est basé les rémunérations en date du 1/10/2007, ne comprenant pas l'indexation prévue au 1er mars 2008.

Art. 15. Het minimum maandloon van het verkoopspersoneel van de ondernemingen welke töt de tweede groep behoren en minder dan 20 werknemers tewerkstellen, wordt als volgt vastgesteld:

Deze tabel is gebaseerd op de lonen de dato 1/10/2007. De indexatie van 1 maart 2008 is hierin niet inbegrepen.

Groupe 2
Groep 2
Personnel de vente - entreprises de moins de 20 travailleurs
Verkoopspersoneel - ondernemingen met minder dan 20 werknemers
en EUR
in EUR

Age Leeftijd	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 2bis	Cat. 3	Cat. 4	Cat. 5
16	984,88	1019,86				
17	1034,12	1070,86				
18	1083,37	1121,85		1198,52		
19	1132,61	1172,84		1253,00	1344,36	
20	1187,54	1223,84		1307,48	1402,81	

21	1263,34	1300,30		1361,96	1461,26	
22	1263,34	1300,73		1382,40	1480,96	
23	1263,84	1327,09		1402,13	1500,53	1619,08
24	1280,17	1353,23		1433,59	1520,26	1639,10
25	1296,51	1378,39	1411,71	1465,27	1539,99	1658,56
26	1312,71	1402,13	1435,52	1496,86	1579,49	1702,12
27	1329,30	1425,98	1459,36	1528,61	1619,08	1745,50
28	1345,65	1449,59	1482,97	1560,20	1658,56	1789,20
29	1361,96	1473,11	1506,49	1591,61	1698,02	1832,35
30	1377,50	1496,86	1530,22	1623,25	1737,25	1875,85
31	1392,22	1507,01	1540,39	1654,94	1776,79	1919,33
32	1392,22	1507,01	1540,39	1686,42	1816,30	1962,65
33	1407,15	1544,07	1577,46	1718,36	1855,85	2005,77
34	1407,15	1544,07	1577,46	1718,36	1895,57	2049,34
35	1422,05	1567,77	1601,11	1749,81	1934,92	2093,63
37	1436,80	1591,61	1625,00	1781,28	1974,48	2136,24
39	1451,60	1615,20	1648,58	1812,91	2013,97	2196,13
41	1466,49	1639,10	1672,44	1844,64	2053,55	2222,94
43				1876,03	2111,02	2266,27
45					2132,46	2316,56

Art. 16. La rémunération minimum mensuel du personnel de vente des entreprises appartenant au deuxième groupe et occupant 20 travailleurs ou plus est fixé comme suit:

Ce tableau est basé les rémunérations en date du 1/10/2007. ne comprenant pas l'indexation prévue au 1er mars 2008.

Art. 16. Het minimum maandloon van het verkooppersoneel van de ondernemingen welke tót de tweede groep behoren en 20 werknemers of meer tewerkstellen, wordt als volgt vastgesteld:

Deze tabel is gebaseerd op de lonen de dato 1/10/2007. De indexatie van 1 maart 2008 is hierin niet inbegrepen.

Groupe 2 Groep 2 Personnel de vente - entreprises à partir de 20 travailleurs Verkooppersoneel - ondernemingen vanaf 20 werknemers en EUR in EUR						
Age Leeftijd	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 2bis	Cat. 3	Cat. 4	Cat. 5
16	990,55	1025,56				
17	1040,08	1076,84				
18	1089,61	1128,12		1204,79		
19	1139,13	1179,39		1259,55	1350,86	
20	1193,66	1230,67		1314,32	1409,60	
21	1269,85	1306,80		1369,08	1468,33	
22	1269,85	1307,82		1389,49	1488,03	
23	1270,94	1334,17		1409,26	1507,62	1626,19
24	1287,25	1360,34		1440,66	1527,34	1646,21
25	1303,60	1385,46	1418,82	1472,38	1547,10	1665,67
26	1319,81	1409,26	1442,63	1503,96	1586,59	1709,21
27	1336,42	1433,09	1466,45	1535,70	1626,19	1752,60

28	1352,69	1456,70	1490,06	1567,32	1665,67	1796,29
29	1369,08	1480,22	1513,58	1598,73	1705,15	1839,45
30	1384,57	1503,96	1537,33	1630,30	1744,36	1882,93
31	1399,34	1514,12	1547,49	1662,06	1783,85	1926,38
32	1399,34	1514,12	1547,49	1693,54	1823,40	1969,72
33	1414,22	1551,19	1584,52	1725,45	1862,97	2012,84
34	1414,22	1551,19	1584,52	1725,45	1902,65	2056,46
35	1429,15	1574,88	1608,19	1756,88	1942,02	2100,70
37	1443,89	1598,73	1632,12	1788,34	1981,58	2143,34
39	1458,68	1622,27	1655,66	1820,01	2021,06	2203,23
41	1473,67	1646,21	1679,51	1851,74	2060,66	2230,05
43				1883,12	2118,16	2273,37
45					2139,58	2323,64

.»

Les autres éléments de l'article 16 restent intégralement en vigueur.

Article 4 - Gérants de succursale

Au chapitre III - Rémunérations D
Gérants de succursale de la convention collective de travail précitée du 4 juillet 2002, un article 23bis est inséré :

«Article 23bis

Au cas où le salaire barémique du gérant de succursale serait inférieur au salaire du premier vendeur qualifié, la rémunération variable et les éventuels autres avantages en tout genre doivent également être comptabilisés. Si le salaire composé est à ce moment-là toujours inférieur à celui du premier vendeur qualifié, le salaire (composé) du gérant de succursale est porté au niveau de ce salaire barémique.»

Article 5 - Actualisation des tranches de l'index sur base 100= année 2004

§ 1er. L'article 32 de la convention collective du travail précitée du 4 juillet 2002 fixant les conditions de travail et de rémunération est remplacé comme suit :
« Art. 32. Les rémunérations visées à l'article 30 correspondent à l'indice de référence 107.25. pivot de la tranche de stabilisation 105,15-109,40.»

§ 2. L'article 37 de la convention

. »

De overige bestanddelen van artikel 16 blijven onverkort van kracht.

Artikel 4 - filiaalhouders

In Hoofdstuk III - lonen D. Filiaalhouders van de bovengenoemde collectieve arbeidsovereenkomst van 4 juli 2002, wordt een Artikel 23bis ingevoegd:

«Artikel 23bis

In het geval dat het baremaloon van de filiaalhouder lager ligt dan het loon van de gekwalificeerde eerste verkoper, moeten ook het variabel loon en de eventuele andere voordelen van allerlei aard in rekening worden gebracht. Ligt het samengestelde loon van de filiaalhouder op dat moment nog lager dan de gekwalificeerde eerste verkoper, wordt het (samengestelde) loon van de filiaalhouder opgetrokken tót dat baremaloon. »

Artikel 5 - Vernieuwing van de indexschijven met basis 100= jaar 2004

§ 1. Het artikel 32 van de bovengenoemde collectieve arbeidsovereenkomst van 4 juli 2002, tót vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 32. De in artikel 30 bedoelde lonen stemmen overeen met het referentie-indexcijfer 107,25 spil van de stabilisatieschijf 105,15 - 109,40. »

§ 2. Het artikel 37 van de bovengenoemde

collective du travail précitée du 4 juillet 2002 fixant les conditions de travail et de rémunération susmentionnée est remplacé comme suit : « Art. 37. En application des dispositions des articles 30 à 35, le tableau suivant est établi :

collectieve arbeidsovereenkomst van 4 juli 2002, töt vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden wordt vervangen door de volgende bepaling:
« Art. 37. Bij toepassing van de bepalingen van artikelen 30 töt en met 35, wordt de volgende tabel opgemaakt :

Marge inférieure Laagste grens	Pivot Spil	Marge supérieure Hoogste grens
101,06	103,08	105,15
103,08	105,15	107,25
105,15	107,25	109,40
107,25	109,40	111,59

Ce tableau n'est pas limitatif. Les tranches sont calculées à raison de 2 p.c. cumulées à partir du point d'indice de référence 103,08.

Deze tabel is niet beperkend. Deze schijven zijn berekend naar rato van 2 pet. gecumuleerd vanuit het referentie-indexpunt 103,08.

La moyenne arithmétique et les arrondis des limites des tranches d'index se font à deux décimales conformément aux règles suivantes :

Het rekenkundig gemiddelde en de grenzen van de indexschijven worden afgerond töt op twee decimalen, met inachtneming van navolgende regels :

- la deuxième décimale reste inchangée, si la troisième décimale est égale ou inférieure à 4;
- la deuxième décimale est arrondie à l'unité supérieure, si la troisième décimale est égale ou supérieure à 5.

- het tweede decimaal blijft ongewijzigd, wanneer het derde decimaal gelijk is aan of lager dan 4;
- het tweede decimaal wordt afgerond naar de naasthogere eenheid, wanneer de derde decimaal gelijk is aan of hoger is dan 5.

Les rémunérations mensuelles des employés sont arrondies à l'unité selon les mêmes règles à deux décimales de l'euro, tout en tenant compte de trois décimales (par exemple : 1.370,68 EUR + 2 p.c. d'adaptation à l'indice = 1.398,093 EUR, arrondi à 1.398,09 EUR). »

De maandlonen van de bedienden worden volgens dezelfde regels afgerond töt op twee decimalen op de euro, rekening houdende met drie decimalen (voorbeeld : 1.370,68 EUR + 2 pet. indexaanpassing = 1.398,093 EUR en afgerond op 1.398,09 EUR). »

CHAPITRE III - Dispositions finales

HOOFDSTUK III - Slotbepalingen

Article 6 - Durée

Artikel 6 - Duur

Cette convention collective de travail est conclue pour une durée indéterminée : elle entre en vigueur le 10 mars 2008.

Ar§ 1. Deze collectieve arbeidsovereenkomst is gesloten voor onbepaalde duur: ze treedt in werking op 10 maart 2008.

Article 7 - Dénonciation

Artikel 7 - Opzegging

Elle ne peut être dénoncée que par une des parties signataires et moyennant un délai de préavis de trois mois notifié par

Zij kan slechts worden opgezegd door een van de ondertekenende partijen en zulks mits een opzegging van drie maanden

lettre recommandée à la poste et adressée
au président de la Commission paritaire
du commerce de détail indépendant et à
chacune des parties signataires de la
présente convention collective de travail.

betekend bij een ter post aangetekende
brief, gericht aan de voorzitter van het
Paritair comité voor de zelfstandige
kleinhandel en aan de ondertekenende
organisaties van deze collectieve
arbeidsovereenkomst.